Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piaț mare, Tërgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ.
Manuscripte nu se retrimitŭ.

Birourile de annunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Tërgulŭ Inului Nr. 30.

Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Brașovŭ
a administrațiune, piața mare, Tërgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 238. Brașovŭ, Mercurĭ-Joi, 28 Octomvre (9 Noemvre) 1893.

Coalițiunea și popórele în Austria.

Brașovŭ, 27 Octomvre.

Póte că pe când scriemŭ aceste noulŭ ministeriu de coalițiune austriacŭ sĕ fiă deja constituitŭ. Scirile, ce sosescŭ din Viena, spunŭ celŭ puținŭ, că prințulŭ Windișgraetz nu întêmpină dificultățĭ la formarea noului cabinetŭ, și că s'ar fi înțelesŭ cu șefii celorŭ trei partide coalisate asupra ocupării celorŭ mai multe portofoliurĭ.

Până mai erĭ alaltă-erĭ era lățită credința, că în cele din urmă totŭ contele Taaffe va fi însărcinatŭ cu compunerea noului cabinetŭ. Dér se vede, că conservatorii lui Hohenwart suntŭ firmŭ hotărîțĭ a delătura orĭ-ce viitóre combinațiă ministerială cu Taaffe în frunte și acésta le va și succede, căcĭ coalițiunea Germanilorŭ, Polonilorŭ și a conservatorilorŭ dispune de maioritate în cameră.

Altă întrebare este décă maioritatea popórelorŭ din Austria consêmte cu maioritatea parlamentară nefirescă compusă de acésta coalițiune. In privința acésta rĕspunsulŭ nu póte fi decâtŭ negativŭ.

E învederatŭ înainte de tóte, că Cehii nu potŭ nicĭ-decum simpatisa cu noua maioritate, din care nu numai că ei nu facŭ parte, dér în care vorŭ juca unŭ rolŭ principalŭ adversarii lorŭ germanĭ. Și neîncrederea Cehilorŭ în noua coalițiune se estinde mai multŭ orĭ mai puținŭ și asupra celorlalte popóre negermane din imperiu.

Dér chiar în sînulŭ coalisațilorŭ înșișĭ se manifestă o indispozițiune și o neîncredere totŭ mai mare cu mersulŭ lucrurilorŭ.

Pressa germană din Boemia nu manifestă nicĭ cea mai mică bucuriă asupra faptului, că acum partida stângei germane merge mână în mână cu clubulŭ Hohenwart, care a fostŭ celŭ mai mare contrarŭ alŭ ei.

Pe de altă parte feudalii și clericalii germanĭ nu vĕdŭ cu ochĭ bunĭ alianța cu liberalii și cu francmasonii germanĭ, ér centraliștii se înspăimêntă de coalițiunea cu autonomiștii.

Slavii de sudŭ, carĭ suntŭ în cea mai mare parte represetanțĭ în clubulŭ Hohenwart, nu se potŭ deda cu ideia de a lucra alăturĭ cu Plener și cu centraliștii germanĭ în contra Boemilorŭ. Ei strigă mereu, ḑice „Narodni Listy", că nu se vorŭ face slugile lui Plener în contra frațilorŭ lorŭ.

Chiar și în sînulŭ Polonilorŭ din Galiția domnesce mare nelinisce din causa mersului ce l'a luatŭ crisa. Totŭ mai multŭ se ivescŭ vocĭ, carĭ se opunŭ politicei inaugurate de conducĕtorulŭ polonŭ Iavorsky. Se ḑice că și în clubŭ i s'au făcutŭ aspre imputărĭ, pentru că a datŭ ajutorŭ Germanilorŭ în contra contelui Taaffe.

Pe câtŭ de liniștitŭ pare a se desfășura crisa în Viena, pe atâtŭ de mare este neliniștea ce domnesce între popórele din imperiu, căcĭ aprópe nimenĭ n'aștéptă o îmbunătățire a situațiunei dela viitorulŭ guvernŭ alŭ coalițiunei.

„In ḑilele aceste", scrie „Narodni Listy" din Praga, „coalițiunea va avé sĕ se supună la prima probă. Se póte óre, ca dintr'o societate atâtŭ de pestriță sĕ iésă unŭ guvernŭ, care sĕ fiă în stare a restabili liniștea și pacea între popóre? Marea problemă viitóre este ca sĕ se mulțuméscă națiunile și țĕrile imperiului prin perfecta egală îndreptățire națională... Dér unŭ guvernŭ germano-polonŭ-feudalŭ nu va fi în stare sĕ resólve măcarŭ o singură cestiune, sĕ mulțuméscă măcarŭ o singură națiune."

CRONICA POLITICA

— 27 Octomvre.

In ḑilele din urmă n'a născutŭ vorba, că ministrulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune publică, conte Albin Csaky, ar avé de gândŭ sĕ **demisioneze**. In privința acestei scirĭ, „Egyetértés" scrie, că în adevĕrŭ, Csaky se ocupă cu ideia demisionării, dér până acum elŭ încă n'a pășitŭ cu ideia acésta așa, ca sĕ se pótă ḑice, că ea ar fi acum la ordinea ḑilei. Incă mai de multŭ Csaky a declaratŭ, că nu va demisiona, până nu va vedé asigurată sórtea reformelorŭ bisericescĭ. Elŭ a ținutŭ decĭ sĕ-șĭ împlinéscă promisiunea; nouĕle faime privitóre la demisionarea lui stau în legătură cu proiectulŭ despre căsĕtoria civilă obligătóre. dér nu suntŭ întemeiate. De altmintrelea asigură fóia unguréscă, că chiar décă ar renunța contele Csaky la portofoliulŭ ministerialŭ, acésta n'ar însemna, că elŭ ar avé de gândŭ sĕ se retrage de pe terenulŭ luptelorŭ politice, deórece în acestŭ casŭ elŭ are sĕ ocupă postulŭ de *presedinte alŭ camerei magnaților*. Acésta se va întêmpla însĕ numai după ce reformele politicei bisericescĭ vorŭ trece prin desbaterile dietei.

*

Oficioșii ungurĭ lățiseră după *„Magyar Ujság"* scirea, că Majestatea Sa *și-a datŭ învoirea* de a se așterne dietei spre desbatere proiectulŭ de lege despre **căsĕtoria civilă**. In 6 l. c. s'a ținutŭ în adevĕrŭ unŭ consiliu de miniștri, sub președința Majestății Sale, care s'a ocupatŭ de acéstă cestiune. Clubulŭ liberalŭ aștepta rĕspunsulŭ favorabilŭ, dér miniștrii *Wekerle* și *Szilágyi*, reîntorșĭ dela consiliu au fostŭ silițĭ sĕ mărturiséscă, că guvernulŭ *n'a primitŭ încă învoirea preaînaltă* și că Majestatea Sa și-a reservatŭ de a da resoluțiunea sa în modulŭ obicĭnuitŭ *in scrisŭ*. Scirea acésta a produsŭ o penibilă impresiune în clubulŭ guvernamentalŭ, pentru-că se prevede, că ministrulŭ-președinte nu-șĭ va puté împlini promisiunea, că fără de aprobarea prealabilă din vorbă nu va puté intra în desbaterea bugetară. Acéstă desbatere avea sĕ reîncépă mâne, Joi, și până atuncĭ resoluțiunea monarchului, care a plecatŭ la Viena, nu póte sosi. Foile opoziționale credŭ, că acéstă trăgănare nu va contribui nicĭ decum a redica véḑa guvernului.

*

Ḑiarulŭ Cehilorŭ tinerĭ „Narodni Listy" împărtășesce, că în pressa germană prinde totŭ mai marĭ rădăcina idea, ca sĕ se dea **Galiției o posițiă deosebită**. E vorba adecă de aceea, ca Galiția, Bucovina și Dalmația (?) sĕ aibă o posițiă analógă cu aceea a Croației față cu Ungaria. Décă, ḑice numita fóiă, acésta cestiune s'ar resolva în sensulŭ Germanilorŭ, atuncĭ interesulŭ Germanilorŭ în Austria ar face unŭ mare progresŭ.

Adresa Ungurilorŭ Clușenĭ.

(Urmare).

La nutrirea agitațiunilorŭ române oferă unŭ bogatŭ isvorŭ și *legea pentru regularea posesiunilorŭ*, care a trecutŭ prin mai multe schimbărĭ.

Procedura pentru regularea posesiunilorŭ are următórele patru momente principale: 1) cestiunea învoelei; 2) mĕsurarea teritoriului ce este a se regula; 3) clasificarea parțelelorŭ de posesiune; 4) tăiarea pămêntului pe basa combinațiunei câtățimilorŭ constatate la mĕsurare și clasificare. Procedura acésta întotdéuna ia de basă posesiunea faptică, ignorândŭ cu totulŭ cestiunile dreptului de proprietate contestatŭ. Scopulŭ însu-șĭ la acéstă procedură are în modŭ esențialŭ natură economică. Din tóte este clarŭ, că aicĭ rolulŭ mai de frunte îlŭ potŭ avé singurŭ numai cei ce suntŭ specialiștĭ într'ale ingineriei, economiei câmpului și pădurăritului, deórece resolvarea corectă și dréptă depinde mai cu sémă dela esactitatea mĕsurărei, dela priceperea de specialistŭ a estimărei pămêntului și dela combinațiunea cinstită a ambe-

---

FOILETONULŬ „GAZ .TRANS."

Inaugurarea bustului lui Kogălniceanu.

(Raportŭ specialŭ alŭ „Gaz. Trans.")

Galațĭ, 24 Octomvre v. 1893.

Astăḑĭ la ora 1 p. m. s'a desvĕlitŭ în modŭ solemnelŭ bustulŭ neuitatului Kogălniceanu, în admirabilulŭ parcŭ municipalŭ din mijloculŭ orașului Galațĭ. Au asistatŭ la acéstă solemnitate, afară de autoritățile locale, d-lŭ colonelŭ Bereșteanu, representantulŭ M. S. Regelui; representanții pressei, delegații universitățilorŭ și a studențilorŭ universitarĭ, precum și representanții familiei Kogălniceanu.

Inainte de desvĕlire s'a oficiatŭ servițiulŭ divinŭ de către episcopulŭ Partenie alŭ Dunărei de josŭ, încurgiuratŭ de unŭ numĕrosŭ clerŭ. După terminarea serviciului divinŭ, s'a desvĕlitŭ bustulŭ în sunetulŭ imnului naționalŭ și între aplausele însuflețite ale imensului publicŭ, ce era de față.

Seria discursurilorŭ a deschis'o d-lŭ *V. Al. Urechiă*, profesorŭ universitarŭ, arătându însemnătatea politică și literarŭ a lui Kogălniceanu. Aicĭ vĕ alătură interesanta d-sale vorbire:

Discursulŭ d-lui V. A. Urechiă.

Onoratŭ auditoriu!

Noi, carĭ amŭ ajunsŭ în vêrfulŭ délului vieței; noi, carĭ îi descindemŭ clina opusă, ne întrebămŭ, dela 1891, cu durere:

„Unde este elŭ?"

Dér și juna generațiune, care, firesce, se grăbesce a-șĭ face locŭ largŭ în câmpulŭ de rĕsboiu aprigŭ alŭ vieței, și ea însa-șĭ, în tóte ḑilele, se întrébă emoționatŭ: Dér ce este? Ce se petrece? De ce acéstă confusiune și incoherență între ómenĭ, în spirite, în fapte?

Golulŭ lăsatŭ de ómenii marĭ ai națiunilorŭ produce fenomene moralĭ, carĭ se simtŭ, dér nu totdéuna se potŭ esplica.

Nedumerirei anxióse a nouelorŭ generațiunĭ, ca și durerei nóstre și a bĕtrânilorŭ, unŭ singurŭ rĕspunsŭ respicătorŭ scimŭ da, ca istoricŭ:

Nu mai este elŭ!

Nu mai este în viéță acelŭ bărbatŭ, care în esența geniului sĕu a plămăditŭ și re'nchiăgatŭ neamulŭ românescŭ. Nu mai este între noi acelŭ bărbatŭ, care în curgere de jumĕtate secolŭ de labóre a cristalisatŭ o bună parte din idealulŭ națiunei române, prin Unirea Principatelorŭ (care fără de Kogălniceanu nu se făcea), prin deșteptarea consciinței romanice, prin patriotismŭ, prin așeḑarea instituțiunilorŭ politice pe temelii democratice, prin înarmarea națiunei cu pușcă și cu carte!..

Nu mai este acum acelŭ bărbatŭ, celŭ mai cultŭ, celŭ mai învĕțatŭ dintre contimpuranii sĕi.

Unde este acela, la scóla căruia, de istoricŭ, de publicistŭ, de naționalistŭ, s'au formatŭ generațiunile, carĭ sub direcțiunea lui ni-au datŭ Unirea, dinastia lui Carolŭ I și independința? Unde este factorulŭ de căpeteniă a totŭ ce există, stéua conducĕtóre a Românilorŭ de sub jugŭ străinŭ, desrobitorulŭ Țiganilorŭ, (căcĭ elŭ a ascuțitŭ péna în care domnii Moldovenĭ au semnatŭ acea desrobire)? Unde este împroprietorulŭ țĕranului? Unde este apĕrătorulŭ drepturilorŭ țĕrei la Congresulŭ dela Berlinŭ, elŭ, în fața căruia marele Bismark, după ce-i ascultă pledoaria, se ridică în picióre, dândŭ acestŭ esemplu tuturorŭ colegilorŭ sĕi din Congresŭ, și ḑise cu mirare: *La Roumanie a ses homes!*

Unde este oratorulŭ cu graiu rĕsunătorŭ în Parlamentŭ, cu graiu respicatŭ, luminătorŭ, sfătuitorŭ și la nevoiă detunătorŭ? Unde este M. Kogălniceanu, podóba Moldovei și apoi a României? Unde este representantele Galațilorŭ din Parlamentŭ, acelŭ representantŭ, care m'a deprinsŭ și pe mine a servi Galații, nu pentru beneficii, ce mi-ar oferi, ci pentru-că a fostŭ și că trebue sĕ redevină organulŭ de respirare, de viéță a Țĕrei române?..

Unŭ orașŭ, care a avutŭ onórea sĕ numere în sînulŭ sĕu pe unŭ Negri, unŭ Cuza și pe unŭ M. Kogălniceanu, nu póte sĕ i uite și sĕ nu se întrebe adese ca mine:

Unde suntŭ acei bărbațĭ?

Unde este M. Kogălniceanu?

— Unde este?

O palmă de locŭ, la Eternitatea din Iașĭ, a fostŭ de ajunsŭ pentru a cuprinde cenușile Gigantelui, care pe umerii lui a a ridicatŭ susŭ, totŭ mai susŭ, o națiune întrégă.

*

Dela 1891, de când mórtea l'a răpitŭ din fruntea națiunei sale, mai în fiă-ce ḑi am cetitŭ în jurnale apelurĭ la colecte de banĭ pentru monumente, statue, buste ale unorŭ ómenĭ, cei mai mulțĭ deveniți marĭ